

DOI 10.31651/2524-2660-2019-3-243-249
ORCID 0000-0002-3704-8126

НІЧУГОВСЬКА Лілія Іванівна,

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та спеціальної освіти,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
e-mail: lilia-nichugovska@ukr.net

УДК 378.6.011.3-051:51

ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ

Схарактеризовано теоретичні результати дослідження педагогічного менеджменту в контексті розвитку творчого потенціалу майбутніх соціальних педагогів в умовах магістратури.

Виокремлено домінуючі функції та принципи педагогічного менеджменту як основи стратегії, що обумовлює розвиток творчого потенціалу студентів.

Виявлено складові технології, особистісні якості студента та чинники актуалізації творчого потенціалу магістранта.

Сформовано вимоги до студентів магістратури, що обумовлені рівнем спрямованості фахових компетентностей магістра спеціальності.

Ключові слова: педагогічний менеджмент; творчий потенціал; професійна компетентність; соціальний педагог.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку педагогічної освіти України характеризується посиленням її варі-

ативності, диверсифікації та мобільності, що обумовило появу комплексу вимог до професійних та особистісних якостей майбутніх педагогів та соціальних у тому числі.

Важливим є урахування, що система вищої професійної освіти визначає чітку траєкторію розвитку людського потенціалу, необхідного сучасному суспільству, формує якісно нові підходи та вимоги, реалізує інноваційні ідеї. Інтелект, професіоналізм, здатність до творчої діяльності, управлінські компетентності та інше обумовлюють рівень творчого потенціалу особистості, що вважається найважливішими характеристиками конкурентоспроможності та успішності випускників ЗВО, яким вони притаманні. Саме тому в науковій літературі та практиці посилюються пошуки більш

ефективних підходів до розвитку творчого потенціалу майбутнього педагога с позицій теорії управління та намагання забезпечити цілісність освітньо-виховного процесу магістерської підготовки на основі педагогічного менеджменту.

Зокрема, впровадження педагогічного менеджменту в практику діяльності сучасних освітніх закладів, що реалізують навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП), обумовлено не лише необхідністю адекватного управління цим процесом в умовах ринкової економіки, а й відповідною модернізацією в наданні освітніх послуг та соціальної допомоги. Останнє передбачає для майбутнього соціального педагога в процесі професійної діяльності відмову від одноманітності стандартних освітніх послуг та перехід до множинної варіативності в їх наданні на основі відповідності різноманітним потребам осіб з ООП та їх батькам, опікунам тощо.

Теоретичний аналіз літератури засвідчив науковий інтерес до понять творчий потенціал, якість підготовки студентів магістратури, професійна компетентність соціального педагога, педагогічний менеджмент, що знайшло відображення у працях науковців з різних галузей знань: філософії, психології, педагогіки тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвитку творчого потенціалу особистості та пошуку шляхів його активізації присвячені філософські розробки М. Бердяєва, В. Біблера, В. Кедрова, О. Чаплигіна та науково-педагогічні розвідки В. Андреева, С. Архангельського, С. Батищева, М. Євтуха, І. Зязюна, А. Кузьмінського, Л. Кондрашової, Н. Ничкало, С. Сисоевої та ін. Дослідження, пов'язані з пошуком підвищення якості підготовки студентів магістратури представлені в працях Я. Пономарьова, А. Матюшкіна, Г. Шукіної, М. Холодної, Н. Воробйова.

Різноманітні аспекти формування професійної компетентності у процесі підготовки майбутніх соціальних педагогів представлені дослідженнями І. Калініченко, В. Бондар, А. Колупаєвої, Л. Романовської, Н. Кривоконь, О. Москалюк та ін.

Проблемам впровадження педагогічного менеджменту як теорії і практики управління освітою представлені в робо-

тах В. Кальнеєва, В. Крижко, Є. Павлютенкова, Л. Кравченко та ін.

Проте, не дивлячись на велику увагу вчених до проблеми підготовки фахівців в системі магістратури, залишаються неохопленими питання щодо використання педагогічного менеджменту в контексті формування творчого потенціалу майбутніх соціальних педагогів.

Мета даної статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та конкретизації основних напрямків педагогічного менеджменту, спрямованих на формування творчого потенціалу майбутніх соціальних педагогів в процесі магістерської підготовки.

Виклад основного матеріалу. Соціально-економічні умови, процеси гуманізації та демократизації сучасного суспільства, усвідомлення значущості освіти актуалізували потребу у педагогах нового типу, здатних до соціально-педагогічної діяльності, спрямованої на дітей, що потребують спеціальну педагогічну підтримку.

У цьому контексті особливої значущості набуває концепція Л. Кондрашової «Формування вчителя-професіонала та громадянина», у якій представлена система положень, що базується на педагогічних теоріях, досвіді та конкретизує образ сучасного учителя-професіонала, громадянина та його формування в умовах університетської освіти [3].

Квінтесенція цієї концепції, полягає в єдності, забезпеченні цілісного розвитку моральних та психологічних якостей на основі двоаспектності цілепокладання; усвідомлено-емоційного засвоєння професійно-моральних цінностей; реалізації особистісно-діяльнісного та задачного підходів, шляхом моделювання ситуацій в навчальному процесі, активних дій студентів в обстановці професіонального вибору і творчого розв'язання професійних задач.

Останнє значною мірою узгоджується з сучасною системою управління магістерською підготовкою на основі педагогічного менеджменту.

В теорії управління особливе місце відведено педагогічному менеджменту, який базується на людиноцентричному підході, що передбачає не прямолінійний вплив, а створення умов для комфортного співробітництва викладачів і студентів в процесі досягнення цілей сумісної діяльності.

Педагогічний менеджмент (від англійського management – управління) – система науково обґрунтованих стратегій, принципів, методів, засобів, організаційних форм та технологічних прийомів управління освітнім процесом, спрямованих на підвищення якості його функціонування.

Аналіз літературних джерел [1; 2] дозволив виокремити в контексті мети дослідження основні функції педагогічного менеджменту, до яких можна віднести:

- планово-прогностичну функцію, що забезпечує поєднання перспективного прогнозування та поточного планування в організації навчально-пізнавальної діяльності студентів магістратури;

- інформаційно-аналітичну функцію, що передбачає підвищення ефективності управлінської діяльності викладачів закладів вищої освіти в умовах демократизації на основі підбору інформації, яка повинна бути достатньою за обсягом і актуальною за змістом для кожного студента;

- мотиваційно-цільову функцію, яка передбачає стимуляцію до досягнення бажаного результату у відповідності з індивідуальними а колективними цілями всіх учасників навчального процесу;

- організаційно-виконавчу функцію, яка може бути віднесена до кожного циклу управління і передбачає реалізацію особистісно-орієнтованої моделі організації початкової діяльності майбутніх соціальних педагогів;

- контрольно-діагностичну функцію (аналіз, самоаналіз, рефлексія) студентів і викладачів;

- регулятивно-корекційну функцію організації професійної підготовки студентів магістратури.

Останнє передбачає усвідомлення та реалізацію викладачами процесі професійної підготовки принципів педагогічного менеджменту, а саме:

- принцип ролівої перспективи у формуванні творчого потенціалу майбутнього соціального педагога [4];

- принцип автономізації управління як чинник психолого-педагогічної підтримки, саморозвитку індивідуальності студентів;

- принцип цільової гармонізації інтелектуального і емоційного факторів навчання [5];

- принцип узагальненого консенсусу;

- принцип індивідуального підходу до управління навчальним процесом;

- принцип цілісності та співробітництва;

- принцип поваги та довіри до студентів.

Раціональне поєднання функцій та принципів педагогічного менеджменту обумовлює стратегію магістерської підготовки, у якій як пріоритетні були визначені орієнтири, що значною мірою сприяють формуванню творчого потенціалу студентів, а саме:

- організація освітнього процесу в системі магістерської підготовки націлена на забезпечення професійно-особистісного самовираження майбутніх соціальних педагогів;

- відмова від традиційних практик проведення лекцій, семінарських занять і переведення їх у площину діалогу, тобто до «суб'єкт – суб'єктних» відносин між викладачем і магістрантом при організації навчального процесу;

- орієнтація навчального процесу на виявлення доцільної індивідуальної траєкторії для кожного студента шляхом актуалізації його особистісного досвіду, розвитку спрямованості, здібностей, професійної мобільності та самореалізації;

- створення в освітньому процесі середовища активного навчання та умов для творчої діяльності (коригування змісту, програми, стратегії і тактики викладання початкових дисциплін, напрямків практичного використання знань, реалізації структурно-логічних між предметних і внутрішньо-предметних зв'язків тощо);

- орієнтація на активне застосування Інтернет-технологій в освітньому процесі не лише як засіб навчання, а й інструмент розв'язання професійних завдань.

Проведений аналіз психолого-педагогічних досліджень підтверджує нашу думку щодо творчості, розглядаючи її як процес, так і результат професійної діяльності викладача та студентів в умовах освітнього простору за умови, що він повинен бути переорієнтованим на особистісний, фаховий, когнітивно-творчий розвиток студентів.

Останнє може бути забезпечено за рахунок перенесення акценту від системи професійної підготовки в цілому на її структури, тобто на конкретні предметні області, що забезпечують не лише зміст освіти майбутніх соціальних педагогів, а

й сприяють формуванню відповідних компетенцій. У цьому контексті особливості ваги набувають пошуки шляхів активізації процесу навчання, особливо її основного системоутворювального елемента – пізнавально-когнітивної діяльності студентів.

Доцільно відмітити, що активізація пізнавальної діяльності студентів є однією із проблем, успішне розв'язання якої, дає відчутні результати й сприяє подоланню багатьох існуючих суперечностей навчально-виховного процесу. Саме тому, з позицій дидактики «навчально-пізнавальна активність» розглядається як риса особистості, що характеризує її спроможність до здійснення навчально-пізнавальної діяльності шляхом відшукування раціональних варіантів досягнення поставлених цілей.

Технологія творчої діяльності передбачає наявність системи, складовими якої є діагностування, цілепокладання, проектування, конструювання, змістове наповнення, інформаційна підтримка, чітка організація діяльності з визначеними функціями контролю та управління, що повністю відповідає базовим компонентам педагогічного менеджменту.

Ефективність організації творчої діяльності майбутнього соціального педагога значною мірою обумовлена особистісними якостями студента магістратури, до яких можна віднести:

- наукове психолого-педагогічне мислення,
- високий рівень педагогічної майстерності,
- схильність до ризику, оптимізм,
- розвинену педагогічну інтуїцію,
- креативність, компетентність,
- потребу у професійному самовихованні та доцільному використанні передового педагогічного досвіду, тощо.

Все вищезазначене певною мірою окреслює сутність поняття «творчий потенціал особистості».

Зокрема, на основі наявних наукових підходів творчий потенціал особистості визначають як інтегративну системну якість особистості, яка включає знання, вміння, психічні риси особистості, серед яких основною є креативність, що за умови високого рівня їх розвитку та взаємозв'язку, стимулюють особистість до активної професійно творчої самозміни та перетворення середовища, що її оточує.

На думку науковців, креативність характеризує внутрішній ресурс людини, а творчий потенціал можна визначити як потенційну креативність, сукупність творчих здібностей особистості, особливостей її творчого мислення, або творчий потенціал розглядається як ресурс творчих можливостей людини, здатність конкретної людини до здійснення творчих дій, творчої діяльності в цілому [8].

Узагальнення існуючих підходів до розкриття сутності вищезазначеного поняття дає можливість визначити творчий потенціал майбутнього соціального педагога як інтегративну системну якість, в основі якої: високий рівень професійної компетентності, здатність до професійного зростання та внутрішній резерв особистості, що базується на креативності, інтуїції, активності мислення, прагненні до реалізації нововведень, готовності діяти в ситуаціях з високим рівнем невизначеності, гнучкості у прийнятті рішень, здатності переосмислення педагогічного досвіду як професійного так і власного.

Доцільно зазначити, що розкриття творчого потенціалу особистості значною мірою обумовлюється напрямом його навчальної або професійної діяльності і тому структура цього феномену не може бути представлена у завершеній формі, а носить динамічний характер. Останнє обумовлює пошуки шляхів для розвитку творчого потенціалу майбутніх соціальних педагогів зверненням до поняття «рефлексія». Психологи розглядають рефлексію не тільки як процес самопізнання суб'єктом самого себе, свого внутрішнього світу, а і як процес позиціонування особистості в соціумі [6].

Так ще Л. Виготський вважав, що нові типи зв'язків і співвідносини вищих психічних функцій передбачають в якості своєї основи рефлексію, відображення власних процесів у свідомості.

Зокрема, на думку С. Рубінштейна, поява рефлексії впливає на формування особливого способу існування людини у світі та її ставлення до світу, тобто рефлексія ніби призупиняє або перериває цей неперервний процес життя і «... тут починається або шлях до духовного спустошення або інший шлях – до побудови морального, людського життя на новому, свідомому підґрунті» [9].

У контексті нашого дослідження особливу роль відіграє професійна рефлексія та її стимулюючий вплив на професійне

мислення, науково-методичну діяльність та взаємозв'язок з професійним самовизначенням, педагогічною майстерністю майбутнього соціального педагога тощо.

При цьому здатність до професійної рефлексії формується в суб'єкта поступово і розвинена по різному та передбачає виведення на когнітивний рівень суб'єктивних переживань, що пов'язані з професійною діяльністю. Останнє полягає в наступному, а саме: проектування всієї структури своїх взаємин з усіма суб'єктами навчально-виховного процесу; системне сприйняття особливостей взаємин суб'єктів у ЗВО; усвідомлення рівня власної професійної компетентності, враховуючи рівень знань, а також комунікативних, методичних умінь і навичок [7].

Отже, професійна рефлексія є специфічним механізмом, який може бути використаний у технології професійного самовизначення й становлення, оскільки високий рівень її сформованості є показником переходу професійної діяльності на особистісно-смысловий рівень, чинником актуалізації творчого потенціалу особистості, як студентів так і викладачів.

Не менш важливим є професійні компетенції, які відповідають змісту поняття «кваліфікація», тобто знання, уміння і навички. При цьому професійні компетенції класифікуються і за іншими ознаками, що характеризують здатність майбутнього соціального педагога виконувати окремі елементи цілісної професійної діяльності тощо. При цьому особливої ваги набуває урахування ролі когнітивно-творчої компетенції у формуванні вище зазначених підходів.

Отже, когнітивно-творча компетенція студента магістратури представляє його готовність до діяльності, самоорганізації і розвитку пізнавальної сфери, постійного підвищення освітнього рівня, актуалізації творчого потенціалу до самостійного опанування новими знаннями та вміннями.

Категорія «когнітивно-творча компетенція» має компонентний характер і включає мотиваційний, когнітивно-операціональний, діяльнісний та регуляторний компоненти, кожен із яких має дві складових: загальну (не залежить від напряму професійної підготовки студентів у ВЗО) та специфічну, що зумовлена особливостями навчальних дисциплін [6].

Зокрема, до загальної складової мо-

тиваційної компоненти, що стимулює пізнавальну активність слід віднести такі психологічні утворення як: загальний рівень орієнтації студента на пізнання, на навчальну діяльність, на майбутню професійну діяльність; спрямованість навчально-пізнавального та професійного інтересу; сформованість пізнавальних потреб як спонукання до діяльності; ступінь готовності до сприйняття, розуміння, осмислення навчальної інформації та виявлення ініціативності до її глибинного пізнання тощо.

Загальна складова когнітивно-операціональної компоненти досліджуваної компетенції базується на створенні студентами магістратури індивідуальної системи фундаментальних знань з різних дисциплін професійної підготовки, опануванні загальними і спеціальними уміннями та розвитку тих якостей особистості, які забезпечують реалізацію процесуально-діялісного перебігу її пізнавальних функцій, обумовлених специфічними особливостями її мислення й розумових вмінь, розвитком мовно-розумової діяльності, наявністю потенціалу для виконання монотонно-напруженої та інтенсивної діяльності тощо.

До загальної складової діялісної компоненти доцільно віднести ті якості особистості, що зумовляють її здібності та можливості одержати певний досвід, шляхом реалізації себе в різноманітних сферах діяльності на основі наявності індивідуального потенціалу. Серед них домінують такі як: інтелектуальний, особистісний, характерологічний, когнітивний, емоційно-вольовий, критичний або виконавчий потенціали, які не лише обумовлюють прояв та позитивну динаміку розвитку пізнавальної активності, а й самі досягають більш високого рівня.

Загальна складова регуляторної компоненти тісно пов'язана з існуванням проблем адаптації студентів та їх подальшої самореалізації в процесі навчання, шляхом опанування вміннями самоаналізу, самооцінки, самодіагностики та рефлексії.

Важливим є усвідомлення, що не зважаючи на відмінності у змісті та специфіці їх виявлення, всі компоненти когнітивно-творчої компетенції діалектично пов'язані, а її формування залежить від якості організації та управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів магістратури.

Раціональне поєднання особливостей формування творчого потенціалу майбутніх соціальних педагогів та виокремлених функцій і принципів педагогічного менеджменту обумовлюють його технологічний контент, складовими якого є:

I. Поетапна реалізація:

- занурення в діяльність по розв'язанню професійної задачі;
- проблематизація – цілепокладання та планування;
- контролювання розв'язання професійної задачі та її реалізація;
- рефлексія.

II. Впровадження гуманітарних технологій:

- технологія контекстного навчання;
- технологія розвитку критичного мислення;
- технологія навчання методом кейсів;
- технологія групової роботи;
- технологія фокус-групової роботи;
- технологія проектування індивідуального освітнього маршруту.

– Доцільно зазначити що в процесі реалізації педагогічного менеджменту важливим є чітке визначення вимог до студентів магістратури, майбутніх соціальних педагогів, що обумовлені рівнем спрямованості фахових компетентностей магістра спеціальності – як здатності до реалізації професійних обов'язків за видами діяльності, а саме:

– до управління колективом у сфері своєї майбутньої професійної діяльності на основі толерантного сприйняття соціальних, етнічних, конфесіональних та культурних відмінностей;

– до здійснення професійної та особистісної самоосвіти, до проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар'єри;

– до управління проектною діяльністю дітей з особливими освітніми потребами;

– до участі у проектуванні нормативно-правового поля спеціальної освіти осіб з ООП;

– до проектуванні і реалізації культурно-просвітницьких програм для населення щодо проблем формування толерантного відношення до осіб ООП, взаємодії в процесі їх адаптації та інтеграції в суспільство.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що формування творчого потенціалу майбутніх соціаль-

них педагогів в умовах магістратури буде більш ефективним за умови впровадження педагогічного менеджменту як системи науково-обґрунтованих стратегій, принципів, методів, засобів, організаційних форм та технологічного контенту. Останнє передбачає забезпечення професійно-особистісного самовираження майбутніх соціальних педагогів, перехід до «суб'єкт-суб'єктних» відносин між викладачем і студентом при організації навчального процесу орієнтацію навчального процесу на виявлення доцільної освітньої траєкторії для кожного магістранта, створення в освітньому процесі середовища активного навчання та умов для розвитку творчого потенціалу із застосуванням Інтернет-технологій.

Список бібліографічних посилань

1. Кравченко А. М. Поняття «педагогічний менеджмент». Менеджер як професійний управлінець в освіті. URL: <http://ipwi.com.ua>
2. Крижко В.В., Павлютенков Е.М. Основи менеджменту в освіті: теорія, практика і психологія успішного управління. Запоріжжя: Просвіта, 2000. 260с.
3. Кондрашова А.В. Концепция формирования учителя – профессионала и гражданина в контексте педагогического наследия А.А. Захаренко. *Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки*. 2017. №1. С. 52–58.
4. Кондрашова А. В. Використання принципу ролівої перспективи в підготовці вчителя-професіонала. Одеса: АПН України, 1998. С. 104–106.
5. Кондрашова А. В. Образовательная среда как основа гармонизации интеллектуально-эмоционального развития личности будущего специалиста. Габрово: ЕКС-ПРЕС, 2011.
6. Нічуговська А.І. Професійна рефлексія як чинник розвитку творчого потенціалу викладача вищого навчального закладу. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка*, 2017. Вип. 3(5). URL: <http://am.eor.by/index.php/gallery/124-vipusk-3-2017>
7. Нічуговская А.И. Конкурентоспособность будущих выпускников вузов в контексте философии профессионального образования. *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology*, Budapest. 2013, Vol. 7, 145–149. URL: http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/seanewdim_2013_vol_7_ped_psych.pdf
8. Психологічне дослідження творчого потенціалу особистості: монографія. Науковий керівник авторського колективу В. О.Моляко. Київ: Педагогічна думка, 2008. 2007с.
9. Рубінштейн С.А. Основы общей психологии. Москва, 1989. Т.1. С. 117–124.

References

1. Kravchenko, L.M. The concept of "pedagogical management". Manager as a professional manager in education. Retrieved from <http://ipwi.com.ua>
2. Krizhko, V.V., Pavlyutenkov, E.M. (2000). Fundamentals of Management in Education: The Theory, Practice, and Psychology of Successful Management. Zaporozhye: Prosvita. 260 p.
3. Kondrashova, L.V. (2017). The concept of teacher formation – professional and citizen in the context of pedagogical heritage A.A. Zakharenko. *Bulletin of*

- the Cherkasy University. Series Pedagogical Sciences.* 1, 52–58.
4. Kondrashova, L.V. (1998). Using the principle of role-playing perspective in the preparation of a professional teacher. Odesa: APS of Ukraine. 104–106.
 5. Kondrashova, L.V. (2011). Educational environment as a basis for harmonization of intellectual and emotional development of the future specialist's personality. Gabrovo: Publishing House "EXPRESS".
 6. Nichugovska, L.I. (2017). Professional reflection as a factor in the development of the creative potential of a teacher of higher education. *Adaptive management: theory and practice. Pedagogy Series.* 3(5). Retrieved from <http://am.eor.by/index.php/gallery/124-vipusk-3-2017>
 7. Nichugovska, L.I. (2013). Competitiveness of future university graduates in the context of the philosophy of professional education. *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology.* Budapest, 7, 145–149. Retrieved from http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/seanewdim_2013_vol_7_ped_psych.pdf
 8. Psychological study of the creative potential of the individual: monograph. In V.O. Molyako (scientific supervisor). Kyiv: Pedagogical Thought, 2008–2007.
 9. Rubinstein, S.L. (1989). *Fundamentals of General Psychology.* Moscow, 1, 117–124.

NICHUGOVSKA Liliya,

Doctor of Pedagogy, Professor, Professor of Pedagogy and special education Department,
Oles Honchar Dnipro National University

**PEDAGOGICAL MANAGEMENT IN THE FORMATION OF THE CREATIVE POTENTIAL
OF FUTURE SOCIAL EDUCATION IN THE MASTER'S CONDITIONS**

Summary. *The theoretical results of the study of pedagogical management in the context of the development of creative potential of future social pedagogues in the conditions of magistracy are considered. The dominant functions and principles of pedagogical management as the basis of the strategy that determines the development of students' creative potential are highlighted. The components of technology, personal qualities of the student and factors of actualization of the creative potential of the undergraduate are revealed. The requirements for the students of the magistracy are formed, which are conditioned by the level of focus of the professional competences of the master of specialty.*

Purpose. *The purpose of this article is to theoretically substantiate and specify the main directions of pedagogical management aimed at shaping the creative potential of future social educators in the process of master's preparation.*

Methods. *Taking in to account the purpose of the study, among the methods were chosen: theoretical analysis of domestic and foreign scientific literature. The research method is the analysis of the implementation of pedagogical management existing interpretations of the creative potential of the students of the university, as well as the content of his reflection.*

Originality. *The results obtained are important because the development of creative potential of the future social educator is synchronous with the formation of cognitive-creative competence based on the introduction of pedagogical management.*

Results. *The conducted research suggests that the formation of creative potential of future social educators in the magistracy will be more effective provided the introduction of pedagogical management.*

Conclusion. *The pedagogical management is a system of science-based strategies, principles, methods, tools, organizational forms and technological content. The latter involves the provision of professional and personal expression of future social educators, the transition to "subject-subject" relations between the teacher and the student in the organization of the educational process orientation of the educational process to identify the appropriate educational trajectory for each undergraduate, creation in the educational process and conditions for developing creativity with the use of Internet technologies.*

Keywords: *pedagogical management; creative potential; professional competence; social pedagogue.*

Одержано редакцією 10.08.2019
Прийнято до публікації 30.08.2019